

वीटो (Veto)

आत्यंतिक वीटो
(Absalute Veto)

निलबंनकारी वीटो
(Suspensive Veto)

पोकेट वीटो
(Pocket Veto)

- અનુચ્છેદ 111 મુજબ રાષ્ટ્રપતિને વીટો શક્તિ આપવામાં આવેલ છે. જે મુખ્યત્વે ત્રણ પ્રકારની છે.

1. આત્યંતિક વીટો (Absolute Veto)

- આ વીટો શક્તિ અંતર્ગત સંસદના બંને ગૃહમાંથી પસાર થયેલ બરડો જ્યારે રાષ્ટ્રપતિ પાસે આવે છે. ત્યારે રાષ્ટ્રપતિ તે બરડાને સંપૂર્ણપણે રદ કરે છે. જેથી બરડો કાયદો બની શકતો નથી. જેને આત્યંતિક વીટોનો ઉપયોગ કર્યો ગણાય.

2. નિલંબનકારી વીટો (Suspensive Veto)

- આ એક મર્યાદિત શક્તિ ધરાવતો વીટો પાવર છે. જેમાં સંસદના બંને ગૃહમાંથી પસાર થયેલ બરડો જ્યારે રાષ્ટ્રપતિ પાસે આવે છે. ત્યારે રાષ્ટ્રપતિ તેના પર હસ્તાક્ષર ન કરતા ગૃહમાં પાછો પુનઃવિચારણા માટે મોકલે છે.
- આ વિચારણા બાદ તે બરડામાં કોઈ સુધારા કરીને કે કર્યા વગર ફરી જ્યારે રાષ્ટ્રપતિ પાસે મૂકવામાં આવે છે. ત્યારે રાષ્ટ્રપતિ માટે આવા બરડા પર હસ્તાક્ષર કરવા ફરજિયાત છે. જે આ વીટો પાવરની મર્યાદા છે.
- રાષ્ટ્રપતિ નાણાં બરડા (Money Bill) માટે આ વીટો પાવરનો ઉપયોગ કરી શકતા નથી.
- નાણાં બરડાને રાષ્ટ્રપતિ મંજૂરી આપે છે, અથવા રદ કરી શકે છે. પરંતુ સંસદમાં પુનઃવિચારણા માટે ક્યારેય મોકલી શકતા નથી.

PSI/ASI/CONSTABLE

માટે અત્યંત ઉપયોગી પુસ્તક

ગંધારણ, IPC, CRPC, EVIDENCE ACT

MRP ~~320~~

PRICE = 260/-

20% DISCOUNT OFFER

SPECIAL OFFER

કાયદો

ગંધારણ, IPC, CRPC, EVIDENCE

ICE
INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

3. પોકેટ વીટો (Pocket Veto)

- જ્યારે રાષ્ટ્રપતિ કોઈ ખરડાને મંજૂરી ન આપે અને રદ પણ ન કરે કે પછી સંસદમાં વિચારણા માટે પરત પણ ન કરે અને પોતાની પાસે અનિશ્ચિત સમય માટે રાખે ત્યારે તેને પોકેટ વીટોનો ઉપયોગ કર્યો ગણાય.

Fact

- 24માં બંધારણીય સુધારા, 1971થી બંધારણીય સુધારા અંગેના ખરડામાં રાષ્ટ્રપતિ વીટો પાવરનો ઉપયોગ કરી શકતા નથી. આવા ખરડામાં રાષ્ટ્રપતિ મંજૂરી આપવા બાધ્ય છે.
- ઈ.સ. 1986માં ભારતના રાષ્ટ્રપતિ શ્રી જ્ઞાનિ જૈલ સિંઘ દ્વારા ભારતીય ડાક (સુધારા) અધિનિયમ સંદર્ભે પોકેટ વીટોનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.

ઉચ્ચ અધિકારી બનવાની સુવર્ણ તક

GPSC PRELIMS

28-09-21
(મંગળવાર)

CLASS 1/2 • P.I. • S.T.I. • DY.SO • DY.MAM.
RFO • ACCOUNT OFFICER etc...

ફ્રી ટ્રાયલ લેકચર

Weekly Test
FREE MEGA MOCK TEST SERIES

બેઝિકથી ડેપ્ય સુધીની સંપૂર્ણ તૈયારી

પ્રિલિમ્સ અને મેઈનસની સંયુક્ત તૈયારી

UPSC લેવલ Detail Study Materials

FACTSની સાથે CONCEPT આધારિત તૈયારી

GPSC દ્વારા ICEના 170થી વધુ અધિકારીશ્રીઓ

10% DISCOUNT

ફ્રી રજિસ્ટ્રેશન ફરજિયાત

offline

રાજકોટ

કાલાવડ રોડ, તિરૂપતી પેટ્રોલ પંપ સામે, સ્વામિનારાયણ મંદિર પાસે, રાજકોટ.

ICE
INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

